

Ruská anabáze 4 – krádež

Na mapě jsme zjistili, že nějakých 70 kilometrů na jih od Taškentu jsou hory, které o sto či dvě stě kilometrů jižněji přecházejí v předhůří Pamíru. To by bylo něco! Navštívit krásné rozeklané hory, drsnou panenskou přírodu. Začali jsme zjišťovat možnosti. Z Taškentu jezdil autobus tím směrem a končil v nějaké vesnici na počátku hor. Od nápadu k realizaci byl jen krůček. Samozřejmě jsme se o akci nezmínili politrukům, kteří nás měli hlídat a jet s námi, pokud bychom opustili město. Brzo ráno jsme dorazili na místní autobusové nádraží, nastoupili do neuvěřitelně přečpaného autobusu a vyjeli dobrodružství vstříc.

Visel jsem za jednu ruku v prapodivné pozici na schodech u zadního výstupu zalisovaný mezi dva Uzbeky. Byl jsem tenkrát štíhlejší než dnes a nezabíral příliš místa, ale i tak jsem se cítil jako sardinka namačkaná v rybí konzervě. Po zhruba deseti minutách velmi nepohodlné jízdy jsem jasně cítil, jak mě Uzbek za mnou vytáhl peněženku ze zadní kapsy kalhot. Dnes se stejné věci dějí i v Praze a krade se u nás ostošest a nejenom v autobuse, takže bych si peněženku do kapsy určitě nedal. Tenkrát jsme ale na tohle doma zvyklí nebyli a profesionální party romských kapsářů byly ještě minulostí.

Co dělat? Pokusil jsem se získat peněženku zpět, ale marně. Vzápětí zmizela v kapse dalšího Uzbeka. Krádež byla načasována tak, že autobus krátce poté zastavil a zloději vystoupili. My samozřejmě s nimi. Výlet do hor se stal minulostí, nečekané dobrodružství lákavou přítomností. Zlodějská parta se rozdělila na dvě skupiny, ale nás bylo sedm, takže jsme se také rozdělili a zlodějí se drželi jako klíšťata. Po delší době kličkování se obě skupiny zlodějů opět spojily a vešly do domku ve vesnici, která nápadně připomínala dnešní cikánská ghetta v Čechách. Vejít dovnitř jsme se neodvážili. Po krátké poradě jsme se rozhodli vrátit do Taškentu a vše oznámit na policii. Bylo to samozřejmě riziko, protože jsme porušili zákaz výjezdu z města bez politruků. Na druhou stranu jsme byli jen na okraji města a znali jsme bydliště zlodějů, což by mělo zvýšit naši šanci dostat peníze od zlodějů za policejní asistence zpět. O doklady jsem naštěstí nepřišel, ty jsem měl jinde.

Na policii byl milý a zdvořilý policista – načálník s placatou čepicí (jak jinak). Se zájmem vyslechl můj pro mě neuvěřitelný příběh, pro něho zjevně běžnou realitu. To, že jsme zloděje sledovali a víme, kde bydlí, ponechal bez povšimnutí. Zajímalo ho kupodivu jen jediné. Autobus někde v místě krádeže přejížděl most přes řeku Čirčik. Neúnavně se ptal, zda ke krádeži došlo před mostem nebo za mostem. Říkal jsem, že nevím, že v té tlačenici jsem vůbec neviděl ven a tudíž ani netuším, že jsme přes nějaký most jeli. Nakonec sepsal protokol a nechal mě podepsat, že ke krádeži došlo za mostem. Konec konců mně to bylo úplně jedno. Před mostem, za mostem, peníze na zbytek pobytu byly v čudu.

Později jsem se dozvěděl důvod prapodivného dotazu. Uprostřed mostu vedla hranice mezi dvěma okresy a policista se mým podpisem zbavil odpovědnosti a případ převedl do okresu jižně od Taškentu.

Načálník s placatou čepicí zdvihnul po mém podpisu telefon, během chvíle vešli dva policisté a řekli, abych je následoval. Odvedli mě k terénnímu automobilu připomínajícímu džíp. Byla ve mně malá dušička. Báł jsem se, že mě někam odvezou, tam zastřelí a bude po všem. Naštěstí jsme jeli jen na policejní stanici do sousedního okresního města, necelých sto kilometrů daleko. Tam se situace v podstatě opakovala. Jiný načálník s placatou čepicí opět vyslechl můj příběh a jediné, co ho zajímalo, bylo, zda se událost stala před mostem nebo za mostem. Podepsal jsem jiný protokol, kde bylo napsáno, že událost se odehrála před mostem. Načálník poté zdvihnul telefon a volal na taškentskou policejní stanici, že případ nespadá do jeho kompetence a že mě posílá zpět do Taškentu. Opět ho naprosto nezajímalo, že víme, kdo zlodějí jsou a kde bydlí.

Dikce telefonního hovoru se postupně měnila z mírné řeči do silného křiku. Načalník zrudnul a poté mrsknul sluchátkem. Smutně se ke mně obrátil a konečně objasnil celou situaci. Představitel taškentské policie má vyšší hodnost, tudíž zvítězil a událost se stala za mostem, tedy v jeho okresu. A on nesmí mít nevyřešený případ s cizincem, jinak by přišel o místo. Velmi smutně se mě poptal, kolik v té peněžence bylo. Popravdě jsem řekl, kolik tam bylo rublů a kolik korun. O korunách v životě neslyšel, a tak mě požádal, abych vše přepočtl na ruble. Znova smutně pokýval hlavou a zopakoval, že nemůže mít nevyřešený případ s cizincem. Opět jsem mu vysvětlil, že zloděje známe a že víme, kde bydlí, že by snad mohl... Ještě smutněji pravil, že by nemohl, že jsou proti zlodějům bezbranní. Vytáhl z kapsy peněženku, odpočítal patřičné množství rublů a ty mně předal. Roztrhal mnou podepsaný protokol, zahodil ho do koše a do třetice smutně zopakoval, že nemůže mít nevyřešený případ s cizincem, že by přišel o místo. Poprosil mě, abych o věci nikde neříkal.

Džípu podobné auto už dávno odjelo zpět do Taškentu, a tak mě smutný načalník předal do péče mladého policisty s motorkou. Byl to bezva kluk, za oněch téměř sto kilometrů jsme se skamarádili. Vyprávěl, že je u policie jen proto, aby měl svou motorku, kterou by si jinak nemohl koupit. Na mnoha zastávkách jsme popíjeli v různých restauracích pochybné kvality lahodně vychlazené pivo. Ani jsem nepomyslel na to, že kamarádi už dávno mají strach, co se se mnou stalo. Když jsem se v pozdní noci objevil poněkud přio opilý a s penězi v kapse na koleji, radost všech neznala mezí. A tak nám život v Rusku ušetřil další absurdní poučení: není nutné znát zloděje, je nutné vědět, kdo to zaplatí.